

ne dvomimo o resnici tega; al s tem ono vprašanje ni še rešeno, ker, kakor po starodavnem pregovoru „več potov pelje v Rim“, tako se tudi po več potih vozi „dispozicijsfond“ iz Dunaja v Prago, Gradec, Ljubljano itd., kjer so pod Giskrovo vlado se na svet rodili „Tagblatt-i“ in „dnevnik-i“. O dr. Kljun-u, ki v vladnih časnikih vidi glavne brambovce vladine, se pripoveduje, da posreduje podporo „Tagblattu“ ljubljanskemu, in kdo neki more ljudem braniti, da mislijo — kar hočejo. Nekdo, komur je število naročnikov „Tagbl.“ dobro znano, je preračunal stroške tiska, koleka, poštne, honorare, ter prišel do tega, da okoli 5000 gld. utegne mu večstroškov biti nego je dohodka. Še nikdar ni bilo slišati, da ga materijalno vzdržuje „neslovenska“ stranka, iz več dežel pa, da „Tagblatt-e“ podpira „dispozicijski“ zalog, — kako tedaj bi ravno ljubljanski tako nesrečen bil, saj vendar ima hofratha Kljuna za svojega pokrovitelja. Al da bi studenec tega fonda, ki gotovo eksistira, ker ga je večina državnega zbora dunajskega sama dovolila, moral teči po takih curkih, da bi tudi desnica morala vedeti, kar levica dá, kdo bode tako kratke pameti, da bi to mislil! Saj se ta fond po pravici imenuje tudi „skrivni fond“. Vprašanje važnejše je zdaj le to: ali bo Potockovo ministerstvo, ki dela na spravo avstrijskih narodov, podpirala tako robo, ki jo je podpiralo Giskrovo ministerstvo?

— (Zoper ljubljanski „Tagblatt“) je mežnar na Brezji na Gorenskem deželni sodnji izročil tožbo zaradi razžaljenja časti v nekem dopisu „izpod Triglava“, v katerem dopisnik zraven mnogih svinjarij nekega koroškega krčmarja, ki ga „Tagblatt“ „bemittelt und sehr aufgeklärt“ imenuje (tedaj „kapital“ združen z veliko „inteligencijo“) piše pripovedko, da je papež z lastno-ročnim pismom iz Rima ukazal, naj v svinjo zakletega koroškega krčmarja ženó na Brezje na Gorenško, da se ondi po prošnji Matere božje, ki je že veliko čudežev naredila, reši prekletve in iz svinje zopet postane krčmar. „Za gotovo (faktum) — tako pisari „Izpod triglavec“ — morem pa povedati to, da potem, ko se je ta zakletev izvedela, je iz vseh krajev Kranjskega in celó iz Koroškega veliko ljudi na Brezje vrelo, da bi videli zakleto svinjo. Ker pa je ven in ven čedalje več ljudi vrelo na Brezje in popraševalo po tej svinji, je ondašnji mežnar neki svoji svinji dal glavo do dobrega obriti in pomalati, in tako obrito in pomalano svinjo je po 10 krajev kazal ljudem, ki so res verjeli, da vidijo zakleto svinjo“. — Tako „Tagblatt“. Vse to pa je od konca do kraja grda laž, in ker tako sleparsko početje sramoti poštenega človeka pred svetom, toži mežnar — in to popolnoma po pravici — „Tagblatt“ zaradi razžaljenja časti, ktere si oskruniti nikdo ne more pustiti in to tem manj mežnar Miklavčič, ker na Brezji je božja pot, kamor pobožno ljudstvo v revah hodi pomoči iskat, in da bi cerkovnik res bil tak slepar, kakor ga ta dogodba popisuje, lahko bi se mu podtaknilo še drugih sleparij, po takem pa vsa božja pot pride pred svetom v zasmehovanje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Težavnejšega stališča ni menda imel še noben minister avstrijski, kakor ga zdaj ima ministerstva predsednik grof Potocki. Kar je Avstriji po odcepljeni Ogerski še ostalo dežel, vse so v neredu o narodnih zadevah; pod pretvezo „ustavoverstva“ nočejo kolovodji nemški gorpodarstva izpustiti iz rok, — narodi slovanski in drugi nenemški pa tirjajo zdaj svoje pravice

in jih tirjati morajo, ako se nočejo popolnoma žrtovati poginu. Ta boj za pravo avstrijsko politiko, za državopravne in narodne pravice je tedaj, ki v Cislajtaniji cele goré težav posredovalnemu ministru stavi na pot; od druge strani pa so si zastopniki različnih dežel in narodov navzkriž in Poljakom se po pravici očituje, da so velika ovéra mednarodni spravi. Vrh vsega tega pa pristopa še magjarski upljiv Andrassy-a, ki se boji, ako se Cislajtanija vredi po državnem pravu in narodnih pravicah, da ne bi narodih po ogersko krono zahtevali isto. Čez vse to pa zadej še stoji Beust, oče dvalizma, po katerem je vsak predsednik ministerstva našega nevidoma priklenjen na voljo Beustovo. V taci okoliščinah pa delaj „spravo“! Spoznavaje Potockov težavni stan in želeči iskreno, da se mu posreči delo njegovo, moramo pa tudi odkritosrečno obžalovati, pri nasvetovanji novih ministrov, ki jih je razglasil dunajski vladni časnik, ni bil srečen; 70 let stari državni svetovalec Holzgethan je postal minister in voditelj finančnega ministerstva, mladi, še le 34 let stari baron Widmann, čegar glasoviti življenjepis iz Gradca Potockemu gotovo ni bil znan, pa je minister in voditelj ministerstva za deželno brambo; edini baron Petrinó, kteremu je izročeno ministerstvo kmetijstva, je iz delovanja v državnem zboru na dobrem glasu; Czedik, bivši učitelj na dunajski realki, državni poslanec in deželni odbornik na Dunaji, je ob enem imenovan za seksijskega prednika v ministerstvu za nauk in bogočastje. Widmann, Czedik, Holzgethan, vsi so privrženci nove ère in brez veljavnosti pred svetom, Petrinó pa ni všeč ustavovercem. Po vsem tem ni čuda, da taka imenovanja Potockemu niso na korist. — V pondeljek so prišli Poljaki na Dunaj, da njihove zahteve zasliši Potocki; čudna zmes poklicanih je to, in če bode večina njih tako govorila kakor knez Čartoriski unidan v Parizu, ne bode kruha iz te moke za Avstrijo. — Potocki gré 14. dne t. m. v Prago, kjer se bodo nadaljevali pomenki s Čehi. Potem, kakor „Pest. L.“ piše, pridejo Slovenci na vrsto in med kranjskimi Slovenci imenuje dr. Toman in dr. Costo, Slovenci iz družih dežel niso še znani. — Schmerling zapusti predsedstvo najviše dunajske sodnije in na njegovo mesto imenujejo časniki dr. Herbst, bivšega ministra; — Slovanom bila bi to bridka osoda, in za Slovence še posebno, ki že v Gradcu pri viši sodnji imajo viteza Waserja, ki sicer je 1861. leta tudi podpisal peticijo 20.000 Slovencev, a jo je že popolnoma pozabil. — Še eno važno novico imamo naznaniti iz Dunaja in ta je, da ona glasovita nova postava zaradi pridobitnega davka, zoper katero smo se zelo branili, je vendar padla pod klop; ne bode je; requiescat in pace! — V nedeljo je bila velika komedija na Francoskem. Cesar Napoleon je dal ljudstvu (volilcem) glasovati: ali so zadovoljni s svoboščinami, ki jih je dal državi ali ne? Glasovali so v nedeljo, in danes razglašajo časniki že izid glasovanja, da okoli 7 milijonov glasov je za to, da so zadovoljni, poldrugi milijon glasov pa, da ne. Kako bode svobodi na korist cesar Napoleon rabil teh 7 milijonov glasov, kazala bode prihodnost.

Žitna cena

v Ljubljani 7. maja 1870.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 40 — banaške 6 fl. 50. — turšice 3 fl. 70. — soršice 3 fl. 73. — rži 3 fl. 40. — ječmena 3 fl. —. — prosa 2 fl. 90. — ajde 3 fl. —. — ovsa 2 fl. 30 — Krompir 2 fl. 20.